

Izjava predsednice Roberte Metsola na zasedanju Evropskega sveta
Četrtek, 14. december 2023

Dobro jutro vsem.

23. junija 2022 je naš evropski projekt dosegel pomemben mejnik. Tega dne je namreč Evropski svet dosegel zgodovinski dogovor, da se Ukrajini in Moldaviji podeli status kandidatke ter da se Gruziji ponudi jasna evropska perspektiva.

Od takrat je minilo poldrugo leto in v tem času je Ukrajina kljub izjemno težkim razmeram hitro napredovala pri sprejemanju potrebne zakonodaje in reform na vseh prednostnih področjih.

Enako lahko rečemo za Moldavijo.

Spoštovani kolegi in kolegice!

Znova smo na pragu zgodovinskega trenutka za našo Unijo. In od nas je odvisno, ali bomo to zgodovinsko priložnost pomnili kot preboj ali kot polomijo.

Meja med enim in drugim je pogosto zelo tanka.

Zdaj je čas, da preidemo od besed k dejanjem. Pokažimo enotnost in solidarnost. Pokažimo pogum in odločnost. Pokažimo, da lahko pridobimo vsi.

Naslednji korak je začetek pristopnih pogajanj z Ukrajino in Moldavijo.

Zavedam se, da gre za prelomno odločitev, ki nekaterim za to mizo vzbuja nelagodje, in to spoštujem. Toda v ozadju te odločitve ni politična preračunljivost, temveč temelji na dosežkih in spoštovanju naših meril. Vsaka država pa ima svojo pot k doseganju ciljev, ki smo jih določili za vse enako.

Globalne geopolitične razmere nam kažejo, da ima tudi neukrepanje svojo ceno.

Kot sem dejala že včeraj na vrhu EU-Zahodni Balkan – to je priložnost za vse nas. Ne smemo je kar zavreči.

Naj povem, da smo svojim sosedam pripravljene pomagati pri pripravah na pristop. Evropski parlament in ukrajinski parlament že imata tesne odnose. Nedavno smo podpisali prenovljen memorandum o soglasju med obema parlamentoma za podporo parlamentarni demokraciji. To je praktičen način, kako lahko Evropski parlament Ukrajini pomaga pri pripravah na pristop k Evropski uniji.

Enako velja za Moldavijo. Naši programi za podporo demokraciji in tesno partnerstvo z moldavskim parlamentom se že izkazujejo kot koristni za evropsko pot Moldavije.

Širitev je naša najtrdnjša geopolitična, strateška in v prihodnost usmerjena naložba. Vsi dobro poznamo njeno preobrazbeno moč. Širitev, ki temelji na dosežkih, krepi našo celino, našo Unijo in naš način življenja.

Na Zahodnem Balkanu moramo paziti, da ne zvedenijo ambicije in motivacija na obeh straneh. Vsi opažamo skrb zbujujoč upad navdušenja nad Evropo v tej regiji, celo med mladimi. Upanje je treba pretopiti v oprijemljive rezultate, sicer bo izginilo.

Vsaka država kandidatka bo morala slediti svoji poti do članstva, ki bo temeljila na dosežkih. Ne bo enostavno – mnogi med nami se spomnijo in lahko potrdijo, da je za to potreben čas.

Toda medtem ko kandidatke uvajajo reforme in spremembe, moramo biti pripravljeni storiti enako. To pomeni nadaljevanje razprav o prihodnosti Evropske unije, začenši s priključitvijo Romunije in Bolgarije schengenskemu območju.

Če se ozremo v prihodnost – prispevek Evropskega parlamenta glede reform, ki je podrobno opisan v našem poročilu o spremembi pogodbe, je dobra podlaga za razmislek o tej temi in upam, da bomo o njej razpravljali na eni od prihodnjih sej.

Medtem se vojna v Ukrajini nadaljuje. Vztrajati moramo pri politični, vojaški, humanitarni in finančni podpori, četudi bo to čedalje težje. Ne gre le za moralno obveznost, temveč tudi strateško. Prav tako strateško pomemben bi bil dogovor o novem instrumentu za Ukrajino v višini 50 milijard, o katerem je Evropski parlament glasoval oktobra. Gre namreč za naložbe in rast. Za Ukrajino in Evropo.

Instrument za Ukrajino bo tej državi pomagal pri okrevanju, obnovi in modernizaciji, kar pomeni, da bo v prihodnosti potrebovala manj proračunske podpore.

Zadali smo si cilj, da postanemo močnejši, enotnejši in konkurenčnejši v vse bolj spreminjajočem se in neprijaznem svetu, in podkrepiti ga moramo z zadostnimi sredstvi. Hkrati se mnogim zdi, da samo odlašamo neizogibno in da bomo slej ko prej morali sprejeti težke finančne odločitve.

Spopadamo se s posledicami pandemije, invazije na Ukrajino, podnebnih sprememb, energetske krize in krize zaradi življenjskih stroškov. Zaradi naraščajočih obrestnih mer so se zvišali stroški posojil iz instrumenta NextGenerationEU. Naš večletni finančni okvir je obremenjen z novimi ukrepi, h katerim smo se skupaj zavezali. Skratka, ta Evropski svet mora doseči dogovor, ki bo spoštoval pristojnosti Evropskega parlamenta kot proračunskega organa, določene v pogodbah o Uniji. Dogovor, ki bo vseboval strukturno rešitev za obvladovanje stroškov zadolževanja – in del te rešitve so nova lastna sredstva. Dogovor, ki bo ohranjal skupne vrednote Unije in ne bo ogrožal pravne države. Dogovor, ki bo Uniji omogočal učinkovito odzivanje na krize in nepredvidene okoliščine. In seveda dogovor, ki ne bo dodatno posegal v vodilne programe, ki mnogim predstavljajo oprijemljivo podobo Evropske unije.

Prav zato je Evropski parlament že večkrat pozval k reviziji večletnega finančnega okvira in zato smo pripravljeni to razpravo nadaljevati.

Dosegli smo že dogovor o aktu o umetni inteligenci, ki je prvi tak na svetu, in aktu o kritičnih surovinah, o katerem je Parlament glasoval pred dvema dnevoma. Skupaj uspešno krepimo svojo energetske neodvisnost in zagotavljamo spodbude za čisto energijo. Sprejeli smo zakonodajo o skladiščenju plina in znižanju povpraševanja po njem, pa tudi reforma trgov električne energije je skoraj končana. Smo vodilni v svetu pri naprednih tržno usmerjenih podnebnih politikah.

Dosegli smo stvari, ki so se zdele nemogoče. Še vedno jih lahko.

To velja tudi za naše delovanje na Bližnjem vzhodu, kjer moramo storiti več za izboljšanje humanitarnih razmer v Gazi, pa tudi za posledice terorističnega napada 7. oktobra v Izraelu in na širšem Bližnjem vzhodu. Evropska unija lahko prevzame vodilno vlogo pri iskanju poti naprej, načrtovanju za čas po sedanji krizi, pomoči pri obnovi, izgradnji države ter vzpostavitvi resnične, trajnostne in trajne stabilnosti, ki temelji na dvodržavni rešitvi. Tudi v negotovih razmerah vojne moramo govoriti o miru, reševanju nedolžnih življenj, ustavitvi terorizma in spoštovanju mednarodnega prava – ter o tem, kako lahko že danes Palestincem omogočimo predah in Izraelcem upanje. Prav tako moramo preprečiti, da bi Zahodni breg postal novo regionalno plamenišče.

Dovolite mi, da še zadnjič izrazim poziv v zvezi s paktom o migracijah in azilu. V zadnjih desetih letih še nismo bili tako blizu. Še vedno upam na uspeh. Izkoristiti moramo zagon. Dogovor o tem svežnju pred koncem leta bo pomenil odločilno zmago za konstruktivno proevropsko sredino, preden se začne evropsko volilno leto. Pokažemo lahko, da ima Evropa rešitve za vprašanja, ki so pomembna za naše državljane.

Spoštovani kolegi in kolegice!

Imamo odgovornost, da sprejmemo prave odločitve, tudi če so težke. Vztrajati moramo. Najti moramo kompromis. To je navsezadnje razlog, zakaj smo v politiki: da bi zmagali v bitkah, tudi kadar se zdi nemogoče – seveda vse do trenutka, ko je bitka dobljena. Uspešno smo opravili že obilo zakonodajnega dela in nabrali veliko izkušenj.

Evropa je že pokazala, da znamo prevzeti vodilno vlogo, da znamo sprejeti potrebne odločitve, in danes lahko znova pokažemo pot naprej.